

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

fit aliquid aliud appetere sibi oppositum: Sed visio beata hoc præstat, facit enim ut proprium subiectum appetere nequeat cessationem visionis, vel errorem circa Deum (quæ duo opponuntur visioni) quatenus facit ut non possit in aliquo ex illis apprehendere rationem boni: Ergo totaliter satiatur appetitum beati.

21 Confirmatur: Ideo humanitas, terminata per subsistentiam Verbi Divini, non expetit propriam, quia per divinam illius appetitus perfectè satiatur; quocirca compositum, ex illa & Verbi subsistentia resultans, incorruptibile est: Ergo si visio beatifica satiatur intellectu appetitum, quo propendet in verum, non relinquet potentiam proximam ad formam oppositam; & consequenter compositum resultans ex visione & intellectu, incorruptibile erit.

22 Confirmatur ampliùs: Forma quæ caret contrariis, ab intrinseco incorruptibilis est: Sed visio beatifica caret contrariis; error enim, qui solus videtur illi opponi, ei propriè non contrariatur; quia nec sunt ejusdem ordinis, nec possunt mutuo se expellere; illa quippe visio sic perficit subiectum, ut reddat illud omnino incapax erroris: Ergo idem quod priùs.

§. II.

Solvuntur objectiones.

23 Obijcies primò contra primam partem conclusionis. Ad rationem beatitudinis non est necessarium ponere illam incorruptibilem ex natura sua, sed sufficit quod ex Dei dono & conservatione non corrumpatur: Ergo omnino voluntariè ponitur incorruptibilis ex propria ratione. Consequentia patet ex supra dictis, probatur: quia ut beatus sit perfectè felix, & non sit anxius de suo statu, sufficit quòd Deus statuerit conservare beatitudinem ejus, & hoc sit illi notum.

24 Huic objectioni solutio patet ex dictis in probatione primæ partis conclusionis, negandum scilicet esse Antecedens: nam cum de essentia beatitudinis sit, quòd vel ratione sui, vel ratione eorum quæ illi debentur, satiatur omnem appetitum beati, & omnem miseriam & anxietatem ab eo excludat, non esset vera beatitudo, si ex se & ab intrinseco nõ haberet securum reddere beatum de perpetuitate sui status: hoc autem præstare non potest, nisi ab intrinseco sit inamissibilis & incorruptibilis: adeoq; non sufficit extrinsecum Dei decretum, quo statuit perpetuò conservare Sanctorum beatitudinem; sed insuper requiritur quòd ipsa beatitudo ratione sui, vel ratione alicujus proprietatis & perfectionis sibi debita, exigat perpetuò durare & conservari à Deo.

25 Obijcies secundò: Beatitudo habet potentiam intrinsecam ut à Deo destruat: Ergo est corruptibilis ab intrinseco, saltem per respectum ad Deum. Consequentia patet ex supra dictis, Antecedens probatur. Visio beata est destructilis à Deo suspendente concursum. At non est destructilis per solam denominationem extrinsecam à potentia Dei: Ergo est destructilis per potentiam sibi intrinsecam. Probatur Minor. Si solùm esset destructilis per denominationem extrinsecam à potentia Dei, hæc causalis esset vera, ideo est destructilis, quia Deus potest eam destruere: At rursus hæc est vera: Deus potest illam destruere, quia destructilis est: Ergo de primo ad ultimum,

A ideo posset Deus destruere visionem, quia posset: quod est circulus vitiosus, quem D. Thomas 1. p. quæst. 2. f. art. 2. vitare contendit in objecto omnipotentia Dei.

Respondeo, distinguendo Antecedens: Beatitudo habet potentiam intrinsecam ut destruat à Deo, physicam, nego Antecedens; Logicam & obedientialem, consistentem in non repugnantia ut destruat à Deo, operante supra leges communes, & contra peculiarem ipsius beatitudinis inclinationem, concedo Antecedens, & nego Consequentiam: quia ut aliquid dicatur ab intrinseco corruptibile, per respectum ad Deum, non sufficit non repugnantia, seu potentia logica & obedientialis ut ab illo destruat, ut supra ostensum est; sed exigit potentiam physicam inclinatam secundariò ad non esse: ideo enim homo, v. g. dicitur corruptibilis ab intrinseco, quia materia ex qua componitur, appetit alias formas, incompatibiles cum anima rationali, & ex consequenti appetit expulsiorem animæ, & non esse hominis.

Obijcies tertio contra secundam partem conclusionis: Forma recepta in subiecto non connaturali, sed extraneo, recipitur in eo amissibiliter & corruptibiliter, ut patet in calore, qui in subiecto proprio & connaturali, scilicet igne, est inamissibiliter, sed in aqua est amissibiliter, eò quòd aqua sit subiectum extraneum: At visio beatifica est in homine, & in Angelo, ut in subiecto extraneo, non verò connaturali; cum lumen gloriæ, à quo dependet, nulli intellectui creato vel creatibili connaturale sit: Ergo visio beatifica est amissibiliter & corruptibiliter in intellectu humano & angelico.

Confirmatur: Gratia sanctificans est qualitas incorruptibilis, ut experientia constat, nam quotidie corrumpitur per peccatum: Ergo multò magis lumen gloriæ, & visio beata. Patet Consequentia: tum quia gratia sanctificans est nobilior forma in ordine supernaturali: tum etiam quia comparatur ad lumen gloriæ, ut essentia ad proprietatem; non potest autem proprietates esse incorruptibilior, quàm natura à qua dimanat.

Ad objectionem respondeo, Majorem esse veram, quando forma ex se non habet quòd sit incorruptibilis, sed ex conditione subiecti; tum enim si recipitur in subiecto extraneo, est in eo corruptibiliter & amissibiliter; secus verò, quando ex se & ex natura sua incorruptibilis est, & perfectè participata à subiecto extraneo; tum enim non solùm non participat corruptibilitatem subiecti, sed insuper illud trahit & elevat ad suam incorruptibilitatem. Patet hoc in subsistentia divina, quæ quia ex se est incorruptibilis & æterna, etiam communicata subiecto extraneo, scilicet humanitati, incorruptibilis & perpetua manet, & trahit illam ad suam perpetuitatem: unde Christus naturam semel assumptam nunquam dimisit, etiam dissoluta unione illius naturæ per mortem. Cæterum visio beata ex se & ex natura sua incorruptibilis est: tum quia est participatio visionis Dei, & mensuratur æternitate illius: tum etiam, quia principia ad illam concurrentia, nempe lumen gloriæ, & divina essentia, in ratione speciei unita, ex propria natura sunt incorruptibilia: & sic visio quæ in visum recepta in subiecto extraneo (intellectu scilicet humano vel angelico) non propterea participat corruptibilitatem seu mutabilitatem illius, sed potius illud trahit & elevat ad esse omnino immutabile & incorruptibile: deoque licet anima vel in-

Intellectus secundum se mensurentur avo, ut tamen subjiciuntur lumen gloriae, & visioni beatitudinis, & aeternitate participata mensurantur, & omnino invariabiliter se habent. Dixi autem, quando non invariabiliter se habent, quia si participatur imperfecte forma ex se incorruptibilis est, & perfecte participata a subiecto: quia si participatur imperfecte (ut gratia & charitas viae, ratione cognitionis oblecturae fidei per quam regulantur) etiam si ex natura sua sit incorruptibilis, nihilominus potest de facto corrumpi ex defectu subiecti; quia tunc non trahit subiectum ad suam perfectionem sed, potius trahitur ab illo ad suam imperfectionem.

Ex quo patet responsio ad confirmationem: licet enim gratia sanctificans de se postulet perpetuitatem, & illam secum afferat, si sit in statu perfecto & connaturali, uti est in patria, ubi claritas Dei cognitione regulatur: in via tamen potest aliqua ratione corrumpi seu amitti, quia est in statu imperfecto & veluti praeternaturali, utpote regulata per fidem & cognitionem oblecturam: adhuc tamen in illo non est physice corruptibilis in intrinseco, quia non habet aliquod physicum principium corruptionis, sed tantum morale, quod est peccatum.

Ex his solum manet praecipuum Curielis fundamentum, quod potest sic breviter proponi. Principium proximum visionis beatificae non petit ab intrinseco perpetuo conservari; Ergo illud non est ab intrinseco incorruptibilis & inamissibile. Consequentia patet, Antecedens probatur. Principium proximum visionis beatificae est intellectus, ut illustratus lumine gloriae: At huic conjuncto non debetur perpetua conservatio ratione subiecti, cum lumen gloriae sit illi indubitum, nec ratione luminis, quia cum accidentis esse sit in esse subiecto, ex parte subiecti dijudicandum ac metiendum est an accidenti debita vel indebita sit conservatio, sicut ex parte subiecti iudicamus ac metimur an accidens naturale sit vel supernaturale: Ergo principium proximum visionis beatificae non petit ab intrinseco perpetuo conservari.

Huic, inquam, argumento patet solutio ex iam dictis, negandum scilicet esse Antecedens. Et ad huius probationem, neganda est Minor, pro secunda parte, quam non convincit probatio facta: nam licet verum sit, accidens quod subordinatur subiecto, debere mensurari quoad debitam conservationem, penes subiecti exigentiam; non tamen est verum, quando accidens sibi subordinatur subiectum, illudque trahit ad propriam immutabilitatem: hoc autem est discrimen inter gratiam viae, & lumen beatificum, quod gratia viae libero hominis arbitrio quoad sui conservationem subjicitur, ita ut illam pro arbitrio libertate possit abicere: lumen autem beatificum non subjicitur intellectui creato, sed illum sibi subiecti subordinat, & ad ordinem immutabilem elevat, ut aucta exposuimus: ideoque an sit debitum perpetuo conservari, non ex subiecti exigentia, sed ex propria huius luminis gloriosi natura dijudicandum & metiendum est. Unde est disparitas quantum ad hoc inter supernaturalitatem accidentis, & debitam conservationis illius in subiecto; cum enim supernaturalitas sumatur ex excessu & elevatione formae supernaturae & exigentiam subiecti in quo recipitur, ex parte subiecti metimur an accidens naturale vel supernaturale sit: e contra vero cum debitum conservationis reguletur penes immutabilitatem formae conservandae, non penes exigentiam

A subiecti, sed penes propriam naturam ipsius formae metiendum est; praesertim quando talis forma est in suo statu perfecto & connaturali, ut contingit in proposito.

Obijcies ultimum: Visio communicata Paulo in raptu fuit ejusdem speciei cum visione Beatorum: At illa non petebat ab intrinseco perpetuo conservari; Ergo nec visio Beatorum id exposcit. Major videtur certa, Minor vero probatur primo. Actio non potest excedere durationem principii a quo essentialiter pendet: At principium, scilicet lumen communicatum Paulo, non petebat ab intrinseco perpetuo conservari, cum fuerit facile transiens, & datum per modum luminis prophetici, & coruscationis transeuntis, ut docet S. Thomas 2. 2. q. 175. art. 3. ad 2. Ergo nec ejus visio. Secundò eadem Minor sua detur, quia alias non solum fuisset miraculosum, quod Paulus manens viator videret divinam essentiam, sed etiam quod illius visio ad breve tempus duraverit: At hoc videtur multiplicare miracula absque necessitate: Ergo visio communicata Paulo in raptu, non petebat ab intrinseco perpetuo conservari.

Huic argumento respondent aliqui, negando Majorem: existimant enim visionem communicatam Paulo in raptu, & visionem patriae quam Beati eliciunt, esse diversae speciei, quia prima ex natura sua fuit transiens, & non processit a lumine gloriae, sed a solo auxilio; altera vero est permanens, & a lumine gloriae procedens. Sententia tamen quae docet utramque visionem esse ejusdem speciei, solumque differre accidentaliter & ex parte subiecti, verior & probabilior est: tum quia utraque respicit idem objectum formale, nimirum essentiam divinam clarè cognitam: tum etiam quia qualitates facile mobiles, & difficile mobiles ex parte subiecti, non differunt specie & essentialiter, juxta D. Thomam infra qu. 49. art. 2. ad 3.

Melius ergo responderetur, concessa Majori, negando Minorem: visio enim Pauli ex se & ex natura sua erat perpetua, & exigebat ab intrinseco perpetuo conservari; sed ex dispensatione Dei & per miraculum non duravit de facto: sicut Coelum, vel Angelus, quae ab intrinseco incorruptibilia sunt, & exigunt perpetuo conservari, de potentia absoluta possunt desinere esse. Ad primam probationem, nego etiam Minorem: nam licet tale lumen habuerit modum dispositionis transeuntis, fuit tamen habitus quoad substantiam: unde quando D. Thomas loco citato illud comparat lumini prophetico, comparatio tenet solum quantum ad modum essendi utriusque, non vero quantum ad substantiam seu rationem specificam. Ad secundam probationem, concessa Majori, nego pariter Minorem: nam vel illa duo miracula sunt inter se subordinata, & unum inclusum in alio, aut securum ex illo; quia scilicet eo ipso quod viatori communicatur clara Dei visio, non nisi ad tempus debet communicari, praeterquam Christo, qui fuit viator & comprehensor: vel si sunt duo miracula non subordinata, multiplicarentur cum urgenti necessitate, ortà ex natura visionis, ut satis ostendi.

* * *